

epis obitum sub pœnæ comminatione imperati peregitum
quis hilariorem se exhiberet.

14. Finis ignoratio est, si quis amico ab hostibus circumvallato suppetias latus, ipsi causa necis esset; aut cum discipulus ex verberibus, quæ præceptor ipsi infligit, ut frugalior evadat, petulantior redditur.

15. Ex ignorantia modi peccat, qui leviter tacitus alterum, ceu Pancratiaſtæ & pugiles solent, ipsi oculum effoderet.

16. Proposuit autem adductas distinctiones Philosophus, ut ostenderet non quamlibet ignorantiam factum reddere invitum, & ut doceret, quænam ignorantia invitum ipsum faceret, & quæ non. Ut enim factum invitum sit propter ignorantiam, oportet. 1. Ut agentem postmodum, ubi rem resciverit, ejus pœnitentia. 2. Ut non solum fecerit ignorans quis aliquid, sed & propter ignorantiam. 3. Ut ignorantia sit singularium sive circumstantiarum. Nam ignorantia universalium factum non redditur invitum, nec cum quis tantum ignorans quid facit, aut cognitare nullo corripitur dolore. Quæ quidem omnia latius in ipso disputationis actu deducimus. Atque hæc hactenus de invito: sequitur nunc spontaneum.

17. Spontaneum est, cuius principium est in ipso agente, sciente singulas circumstantias, in quibus versatur actio. Τὸ εκάστον, inquit Philosophus, δοξεῖν αὐτὸν εἶναι, ἢ οὐδὲχν' εἰπεῖν εἰδότι τὰ καθ' εκαστοῦ, ὅτι οὐδὲ τολμήσεις,

18. Nonnulli quod nos spontaneum hinc dicimus, voluntarium appellant. Sed male, cum illud latius sit. Nam sponte agere brutis etiam Philosophus tribuit, quibus tamen voluntarium propriè non competit, cum voluntate careant. Unde etiam Thomas I. 2. q. 6. art. 2. voluntarium brutis non nisi imperfecta quadam ratione convenire fatetur.

19. In ipsa spontanei definitione duo attendenda sunt requisita. 1. Agens debet esse gnarum circumstantiarum, de quibus supra verba fecimus, per quod spontaneum separatur ab invito per ignorantiam, 2. Spontaneæ actionis